

АДОЛАТ ИСТАБ...

Жумҳуриятимиз оғир кунларни бошдан кечирмоқда. Остонамизда турган бозор иқтисодиёти ҳаёти-мизда бири-бирдан чигал муаммоларни юзага чиқармоқда. Шу жумладан ҳуқуқий соҳада ҳам ечилиши зарур бўлган масалалар оз эмас. Бунинг ҳар кун ИИВ қабулхонасига фуқаролик ҳақ-ҳуқуқини ҳимоя қилишни сўраб келаётган ўнлаб кишилар ташрифи ҳам яққол исботлайди.

Қабулхона бошлиғи, милиция майори Абдуҷаббор Аҳмаджоновнинг айтишича, ўтган 1990 йил давомида 2 минг 807 нафар шикоятчи вазирилик раҳбарлари томонидан қабул қилинган.

...1991 йил 10 январь соат 11.

Фуқароларни ЎзССЖ ички ишлар вазирининг биринчи ўринбосари, милиция генерал-майори Виктор Гаврилович Гусев қабул қилаяпти.

— Ассалому алайкум, мумкинми?

— Салом, келинг марҳамат. Яқинроқ ўтиринг.

— Мен Қашқадарё вилоятининг Қосон ноҳиясидан нажот сўраб келдим.

— Қулоғим сизда...

— Биласизми, ўртоқ генерал, ўтган йили 26 июль кунини Бўлмас—Оқтепа йўлида ўғлим Ботир автофалокатга учради. Маст ҳолда «Жигули»сини ҳайдаб келаётган Неъмат Жовлиев арақнинг кайфини сурди, жабрини эса биз. Кейин у ўғлимни касалхонага олиб келибди. Трактор тележжасидан йиқилди, деб касаллик варақаси очдирибди. Болагинам 13 ёшда...

Малла Пардаевнинг кўзидан ёш қалқиб, овози титраб кетди.

...Виктор Гавриловичнинг кайфияти қабул бошланмасдан аввал яхши эди, кулиб-кулиб гапирётганди. Фарзанд доғида куйган отанинг аздор нигоҳи туфайли ўша кайфиятидан асар ҳам қолмагандек кўринди менга.

— Таъзиями қабул этинг.

— Етти соат ўтгандан кейин фалокат содир бўлган жойга ДАН ходимлари етиб боришган, — деб гапни давом эттирди М. Пардаев. — Ноҳия ИИВ терговчиси «Бола ҳаракатда» давом этаётган трактор тележжасига осилган, пастга сакраб тушган пайтда эса орқадан келаётган қизил «Жигули»га урил-

ган» деб хулоса чиқарди. Терговчи Неъматнинг маст эканлигини яширган. Аслида ўғлим тележжакка осилмаган, кўрганлар бор ўша фожеани. Лекин ноҳиядаги ва ҳатто вилоятдаги бошқа қонуншунослар ҳам ҳақиқатнинг тагига етишни хоҳлашмаяпти.

Виктор Гаврилович қаршида ўтирган жабрдийдани кўзини олиб, бир неча муддат ўйга толди. Эҳтимол генерал шу пайтда Қосон ИИВ ходимлари фаолиятига шубҳа билан қараётгандир? Эҳтимол фарзанд доғи бағрини садпора этган ота фалокат сабабларини тушунмаётгандир?

— Ҳозир сизга ундоқ ёки бундоқ дейишга ожизман, — деди у, — лекин қинғир ишнинг қийини қирқ йилдан кейин ҳам топилмайди. Урганамиз бунинг Хотиржам бўлинг. Бу иш вазири ўринбосари П. Левочкин назоратида бўлади энди.

— Ўртоқ генерал, марҳамат қилиб айтсангиз: эғнига милиция формасини кийган қонун ҳимоячиси билиб-туриб жиноят содир этса, бунга қандай чидаш мумкин?

Уч-тўрт ёшлар чамаси боласини етаклаб кирган аёлнинг фавқулоддаги саволи мени эсанкиратиб қўйди. Генерал эса:

— Тинчланинг, синглим, менга аввал нима бўлганини тушунтиринг, кейин фикримни айтаманда, — дея аёлни рўпарадаги стулга таклиф этди. Титраб-қақшаётган аёл бироз ҳаяжонини босиб олди. У Тошкент шаҳрининг Собир Раҳимов ноҳиясида истиқомат қиларкан. Мастура Хўжаеванинг айтишича, 31 декабрь кунини улар истиқомат қилаётган кўпқаватли уйдаги эрақлар ош қилишган. Табиийки, спиртли ичимлик ҳам бўлган. Кейин икки киши орасидан гап қочган. Қўшниси ички ишлар ходими бўла туриб, аёлнинг эрига пичоқ билан тан жароҳати етказган.

Генерал шошилиб қаёққадир қўнғироқ қилди. Қисқа суҳбатдан кейин телефон дастасини қўйиб, аёлга юзланди.

— Сиз айтётган шахс аллақачон ички ишлардан бўшатирилган экан.

— Нима фарқи бор? Умуман милицияда ишлаган-ку! Қонун-қондани яхши билади, ошна-оғайнилари кўп. Шунинг учун жиноят содир қилса ҳам, ҳеч ким мушугини «пишт» демаяпти.

ВАЗИРЛИК ҚАБУЛХОНАСИДАН РЕПОРТАЖ

Синглим, бизга фурсат беринг. Бу ишни чуқурроқ ўрганайлик. Шунга ишонингки, ҳақ албатта қарор топади.

Аёл генералга қайта-қайта раҳмат айтиб, хонадан чиқди. Остонада эса бир мўйсафид киши пайдо бўлди.

— Мумкинми, ўртоқ Гусев?

— Э, ҳурматли Юсуф Усмонович, хуш келибсиз! — Виктор Гаврилович шошилиб ўрнидан турди. «Т» шаклидаги столни айланиб ўтиб, жумҳурият ВХСС бошқармаси собиқ бошлигининг қўлини олиб кўришди. Кейин ёнма-ён ўтириб, қисқа фурсат суҳбатлашди. Ташриф буюрган киши пенсия масаласида келган экан.

— Юсуф Усмонович, агар малол келмаса, кейинги ҳафтанинг дастлабки кунларидан биринчи бу ерга эмас, тўғри иш кабинетимга келсангиз. Бафуржа гаплашардик, отамлашардик, нима дейсиз?

— Жуда яхши, таклифингиз менга маъқул.

Мўйсафид хонадан чиқиб, билан барваста киши остонада пайдо бўлди.

— Рухсат этинг, ўртоқ генерал?

— Келинг.

— Тошкент вилояти ИИВ дан пенсияга кузатилган Вячеслав Николаевич Скредовман. Ўтган йили 15 октябрдан эътиборан пенсиядан. Пенсияни яшаш жойидан олиш тартиби мавжуд бўлганлиги учун 29 декабрь кунини ҳужжатларимни Тошкент шаҳар ИИВ молия-режалаштириш бўлимининг пенсионерлар билан шуғулланадиган ходимларига топширдим. Улар «Харбий хизматчиларни пенсия билан таъминлаш тўғрисида»ги янги қонун асосида қайта ҳисоб-китоб қилиб, январь ойи охирида ёки февраль ойи бошларида тўлаймиз, дейишяпти. Ҳозир

мен ҳеч қаерда ишламаётган бўлсам...

— Ҳа, албатта, гапийгиз асосли. Бу ишни вазириликнинг молния-режалаштириш бошқармаси бошлиғи Н. Цой билан боғланиб, бир-икки кунда ҳал қиламиз.

Қабулхонага Каттақўрғон шаҳар ИИВ ВХСС собиқ инспектори Масодиқ Мўминов кириб келди.

— 1985 йилда, аниқроғи, декабрь ойида вазифасига нолойиқ деган «тамга» билан ишдан бўшатирилганман. Бунга битта озиқ-овқат дўконининг ёниб кетганлиги сабаб бўлган эди. Бу ҳолида меннинг айбим йўқ. Ҳақлигимни исботлаш учун кўп ҳаракат қилдим. Афсуски, ҳар сафар масалани меннинг иштирокимиз ҳал этишяпти.

— Яхши, урганамиз. Бу иш тақдирини вазири ўринбосари Х. Маматов назоратида бўлади.

Шу кунини тушқи соат биргача вазирининг биринчи ўринбосари 10 нафар шикоятчининг қабул қилди. Жумҳуриятимизнинг турли вилоятларидан келган турли ёшдаги кишилар. Ҳислатлари ҳам ҳар хил. Баъзи бирлари қабул қилаётган раҳбар фикрининг тўғри қабул қилади, баъзилари эса...

Лекин гап бунда эмас. Гап шундаки, уларнинг ҳаммаси адолатни қарор топтириш учун умид билан келди бу ерга. Улар ҳақми-ноҳақми, барибир, раҳбар диққат билан тинглаб, хулоса чиқариши шарт. Зеро, вазирилик остонасига нажот истаб қадам босган кишининг умиди чилпарчин бўлмасин.

Раҳмонали ҚОСИМОВ,
«Постда» мухбири.

Суратни Маъмур
ЭРМАТОВ олган.

ҚУРОЛЛИ ТҶДА ЗАРАРСИЗЛАНТИРИЛДИ

11 январга ўтар кечаси тунги соат иккиларга яқин Ўзбекистон металлургия комбинати устаси Э. Ҳасанов уйига но-таниш шахслар бостириб кириши билан бошланган воқеа салкам икки кун давомида гаровга олинган қизнинг қариндош-уруғларини ҳам, Бекобод шаҳар ИИВ ходимларини ҳам мижджа қоқтирмади.

Учта қўштиғли ов милтиғи билан қуролланган беш нафар номаълум киши кириб келганда, уйда Э. Ҳасанов, унинг хотини, 15 ёшли ўғли ва 18 ёшли қиз невараси бор эди. Жиноятчилар уй эгасига қарата уч марта ўқ узишди, бахтли тасодиф туфайлигина мўлжалга теккизолмаганлар. Оиласини ҳимоя қилиш мақсадида Э. Ҳасанов босқинчилардан бири билан олишиб, унга ошпичоғида бир неча марта тен жароҳати етказди.

Бу вақтда тўданинг бошқа аъзолари қурол ўқталиб, 20 минг сўм талаб қилишди. Акс ҳолда ҳаммасининг ёстиғини қуритишларини билдиришди. Хонадон соҳибаси дўқ-пўписа хавфини англаб, 500 сўм чиқариб берди. Катта пул ишлаш ниятида уй тинчини бузганлар учун бу урвоқ ҳам бўлмади. Оёқ тираб қўйилган талабни такорлаб, оила аъзоларини бир соатдан ортик таҳликада сақлашди.

Ниҳоят Э. Ҳасановнинг 20 минг сўм топиб беришига милицияга хабар қилмасликка ваъдасини олишди. Келишилган аҳднинг бузилишига йўл қўймаклик учун унинг 18 ёшли қиз невараси З. Тошевани гаровга қўйишди. Қизни рақамсиз машинага ўтказган босқинчилар номаълум тарафга қараб ғойиб бўлишди.

Ўз берган ҳодисадан Бекобод шаҳар ИИБдагилар соат 02.45 да хабардор бўлишди. Ун дақиқа ичида оператив-тергов гуруҳи ўша ерга етиб борди. Танг вазият бўлимининг шахсий таркибининг ёппасига оёққа турғазди ва «Тутиш» режаси ишга солинди.

Бироқ босқинчилардан сомонга тушган игнадек дарак чиқмасди. Гаровга олинган қизнинг ҳаёти учун кураш эса давом этарди. Чунки вақт ўтган сари хавф ортиб борарди. Пучга чиққан тахмин ўрнига янгиси ўртага ташланар, қидирув халқаси тобора кичирарди.

12 январь кунини Бекобод шаҳар ИИВга Стретенка қишлоғида яшовчилардан бирининг уйига рақамсиз автомашинада икки бегона шахс келганлиги ҳақида хабар келди.

...Қўлга олиш гуруҳи жуда зўр ишлади. Жиноятчилар ушланиб, қуролсизлантирилди. З. Тошева сўзларига қараганда, агар милиция ходимлари кечикишганда, уни ўлдиришарди. Улар изни йўқотиш мақсадида ўқ-дориларни дарёга улоқтиришган, қизга аталган ягона ўқни эса сақлаб қўйишган.

Тўданинг бешинчи аъзоси «Зафар» ДАН постида қидириляётган машина рулида ушланди. Қуролли тўда салкам икки кун ичида топилиб, тўла зарарсизлантирилди.

Умарали ЭЛИБОЕВ,
милиция подполковниги.

ЙИЛНИНГ БИРИНЧИ ЎҒРИСИ

«Ўзбекбирлашув»га қарашли Тошкентдаги жумҳуриятлараро улгуржи ва чакана-улгуржи базасининг қоровули М. Қирғизова янги йилни иш жойида кутиб олишга тўғри келди. Наҳора, хизматчилик «Илоҳим, 1991 йил кутли-баракали келсин», — деб ният қилди у соат миллари 12 ни кўрсатганда.

...Орадан тахминан ярим соат ўтганда, номаълум шарпаларнинг девордан ошиб ту-

шишганини кўрди. Байрамнинг сархуш кайфияти бир зумда тарқаб, М. Қирғизовнинг бутун вужуди кўз билан қулоққа айланди. Ҳар ҳолда эшикдан эмас, ташридан кирган «меҳмонлар»нинг мақсади аниқ, қолаверса, улар тўрт киши экан.

Ҳар дақиқа ганимат. Шу боис қоровул ўзининг бошқа

ҳамкасблари—Турсун Ақромов, Баҳром Орипов ва милиция катта сержанти Х. Қўлдошевларни ёрдамга чақирди. Қўлга олишга ҳаракат қилишганда, ўғрилар уларга қаттиқ қаршилик кўрсата бошлашди. Хайриятки, соқчилик бошқармаси милиционерлари ўз вақтида ёрдамга етиб келишди

Энди қинғир ишга қўл урганлар Сирғали ноҳиясида истиқомат қилувчи Александр Пугачев, чилонзорлик Сергей Названов, Собир Раҳимов ноҳиясида яшовчилар Константин Карпов ва Алексей Сидоринлар қилмишларига яраша жавоб берадилар.

Н. ҲИКМАТОВ.

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ИИБ БОШЛИҒИ, МИЛИЦИЯ ПОЛКОВНИГИ ЗОКИРЖОН АЛМАТОВИЧ АЛМАТОВ БИЛАН МУЛОҚОТ

МАҚСАДИМИЗ — ОСОЙИШТАЛИК

— Зокиржон ака, Сизга дастлабки саволимиз қуйидагича: ўтган 1990 йил Сиз раҳбарлик қилаётган бошқарма тинчлик посбонлари фаолиятида қандай кечди?

— Бу саволингизга жавобан бир нарсани айтиб ўтай. Эски йилнинг ноябрь ва декабрь ойларида Ўзбекистон ССЖ ИИВнинг бир гуруҳ ходимлари 20 кун давомида бошқармада фаолиятини сарҳисоб қилиб, ижобий баҳолашди. Бу, албатта, қувончли воқеа. Лекин айни пайтда ишларимизни баҳоловчи ягона мезон эмас.

Зиммамизга гоёта оғир ва шарафли вазифа юкланганлигини изоҳлаб ўтиришга ҳожат бўлмаса керак. Ҳар бир киши хотиржамлигини таъминлаш, унинг ҳақ-ҳуқуқини муҳофаза этиш бурчимиздир. Ана шу нуқтаи-назардан келиб чиқадиган бўлса, 1990 йил, айтиш мумкинки, анча-мунча таҳликали кечди. Энг аввало Бўка, Паркент, Оққўрғон ва Пскент ҳодисаларини, ундан кейин Андижон, Наманган воқеаларини эсга олинг. Қолаверса, умуман жиноятчиликнинг ўсиб боришини кўринг. Агар 1985 йилда ҳар 10 000 киши ҳисобига 42 та жиноят тўғри келган бўлса, ҳозир бу кўрсаткич 48 тага етди. Бу рақамнинг салмоқли қисми Ангрэн, Бекобод, Янгийўл, Оққўрғон, Оҳангарон, Ғалаба, Оржоникидзе, Паркент каби шаҳар ва ноҳиялар ҳисобига тўғри келади.

— Кейинги пайтда Итти-

фоқ миқёсида, хусусан жумҳуриятимизда ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш бўйича анча-мунча ишлар қилинди. Лекин, ўзингиз айтаяпсиз, жиноятчилик даражаси юқориликка қолапти. Сабаб нима деб ўйлайсиз?

— Янглишмасам, ССЖИ Вазирлар Кенгашининг октябрь ойидаги «Мамлакатда қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашнинг кечиктириб бўлмайдиган чоратадбирлари тўғрисида»ги, Ўзбекистон ССЖ Вазирлар Кенгашининг август ойидаги «Жумҳуриятда жиноятчиликка қарши курашнинг кечиктириб бўлмайдиган чоратадбирлари тўғрисида»ги қарорларини назарда тутаяпсиз, чоғи? Сиз ҳақсиз, бу ҳужжатлар ўз вақтида қабул қилинганлиги билан аҳамиятга молик. Уларни, оғирини айтадиган бўлсам, жиноятчиликка қарши кураш дастури дегим келади. Энди бевосита саволингизга жавоб берадиган бўлсам, ҳамма гап ана шу қарорларни амалга оширишда қолган. Афсуски бу борада қатор камчиликлардан ҳоли эмасмиз.

Энг муҳими — ошқораликми, ошқоралик бўлсин. Шунинг тарафдориман. Бошқармаимиз, шаҳар ва ноҳия ички ишлар бўлимлари раҳбар ходимлари, милиция участка вакиллари тез-тез меҳнат жамоалари ҳузурда бўлиб туришса, матбуот саҳифаларида кўраётган чоратадбирларимиз янада изчилроқ ёритилса, мақсадга му-

вофиқ бўлади. Омма билан яқинлик ҳеч қачон зарар келтирмайди. Чунки халқ — бамисли кўзгу, унга қараб ўз аксингни кўрасан. Бу томони ҳам бор.

— Жумҳурият миқёсидаги катта-катта анжуманларда милицияни замонавий техника билан таъминлаш борасида ижобий гаплар кўтарилганми...

— Буни яхши эслатдингиз. Шу ўринда вилоятимиздаги кўплаб корхона ва ташкилотлар, давлат ва жамоа хўжаликлари раҳбарларига рўзномангиз орқали миннатдорчилик билдиришни хоҳлардим. Улар Ўзбекистон ССЖ Вазирлар Кенгашининг 1989 йил 8 декабрдаги

412-қарори моҳиятини чуқур ҳис этдилар. Бизнинг ҳисобимизга 1 миллион 148 минг сўм пул ўтказдилар. Шу муносабат билан ички ишлар ходимлари сафини кенгайтириш имконияти туғилди. Бундан ташқари милиция фаолиятини сезиларли даражада яхшилаш, унинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ходимларимизнинг касб маҳоратини такомиллаштириш бўйича ҳам бир қатор тадбирларни амалга оширдик.

Ҳаммага маълумки, фавқулодда ёрдам сўраб қилинган ҳар бир мурожаатга навбатчи қисм жавоб қилади. Ана шунини эътиборга олиб, биринчи галда навбат-

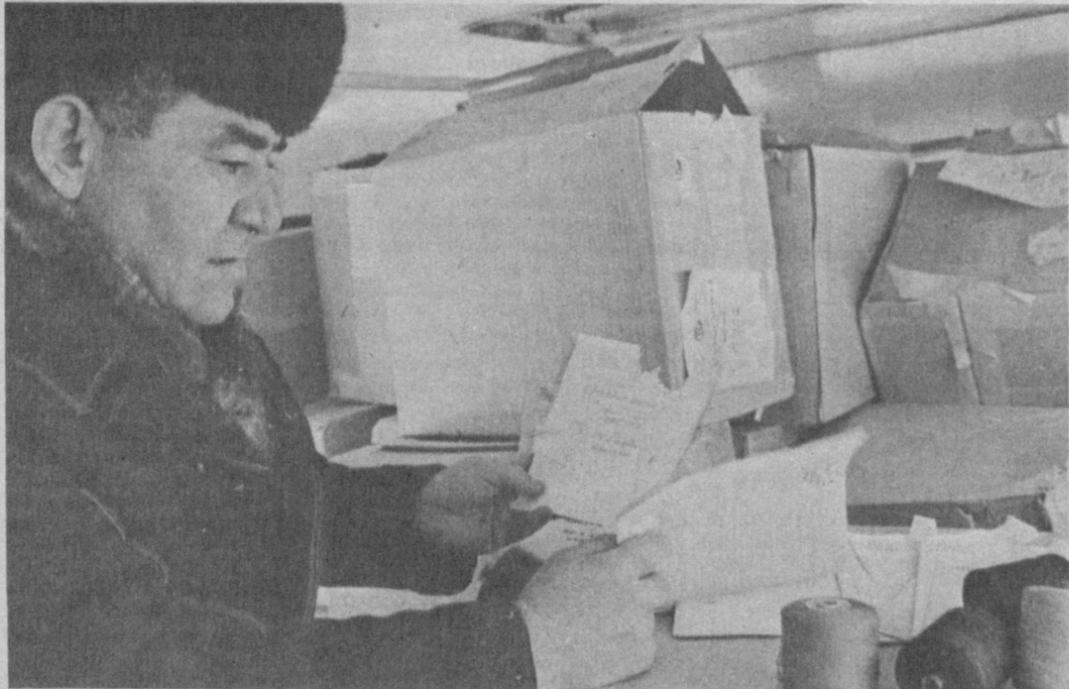
чи қисм имкониятларини кенгайтиришга аҳамият бердик. Бу ишга тажрибали ходимларни жалб этиб, унинг хизмат машиналари, керакли алоқа ва ҳимоя воситалари билан таъминладик. Худди шунингдек, жиноят қидирув, тергов, БХСС, ДАН ва ёнғиндан сақлаш назорияти фаолиятини яхшилаш борасида кўп ишлар қилинди.

— Буларнинг самараси қандай бўлапти?

— Самараси ёмон эмас. Ўзингиз ўйлаб кўринг: бозор иқтисодиётига ўтиш ҳақидаги гап-сўзлар тарқалгандан кейин тақчиллик бошланди, тўғрими? Шу тақчилликнинг авж олишига фақат етишмовчилик эмас, баъзи бир қўли эгри кимсалар ҳам «салмоқли» ҳисса қўшаяпти. Дўконларимиз ҳувиллаб ётибди, лекин чайқов бозорига боринг, истаган нарсангизни топасиз. Ана шу томонга жиддий эътибор бердик. Ўтган йилда иқтисод масалалари билан боғлиқ бўлган 1 минг 662 та жиноятни фош қилдик. Шундан 513 таси харидор ҳақида ҳиёнат қилиш, 318 таси чайқовчилик, 24 таси порахўрлик, 472 таси давлат мулкни ўзлаштириш ва бошқалар. Шу жиноятларни содир этган шахслар қонунга мувофиқ равишда жазоландилар.

Мана, янги 1991 йилни ҳам бошлаб олдик. Келгусида ишлар, режалар кўп. Энг муҳими осойишталик бўлсин. Мақсадимиз ана шу.

Суҳбатдошлар:
Б. ДАВЛАТОВ,
Р. УСМОНОВ.

Иқтисодиётда юз бераётган қийинчиликлар одамлар ҳуқуқ-аъволига ҳам таъсирини кўрсатмоқда. Бугун чайқов нарҳида турли-туман молларни пуллаётган кишилар орасида сипо ва башанг қийинганлар оз эмас. Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасининг социалистик мулкни талон-тарож қилиш билан кураш бошқармаси ходимлари ўтказётган тадбирлар чайқовчиликнинг мазасини татиб кўрмоқчи бўлганлар орасида раҳбарлар ҳам борлигини билдирмоқда. Олой бозорида БХСС ходимлари ип-

ни устама нарҳда харидорларга таклиф этаётган савлатли киши олдида чиқибди. Текширишда у Қирғизистон жумҳурияси Талас тикувчилик фабрикасининг бўлимлари бўйича директор ўринбосари Автандил Жуманалиев эканлиги аниқланди.

СУРАТДА: бошқарма ходими, милиция подполковниги Абдуғаффор Абдуризаев чайқовчи раҳбардан олинган молларни кўздан кечирмоқда.

Александр КОШКИН суратга олган.

ҚУРУВЧИЛАР КЎЧАСИДАГИ ОТИШМА

илгари судланган 28 ёшли В. Гурьев экан. Зудлик билан қуролланган «сермеҳр куёв» яширинган уй қуршаб олинди.

Кўнгилли равишда таслим бўлиш ҳақидаги таклифга жавобан В. Гурьев ўқ отиб, жиноят қидирув ходими милиция катта лейтенанти А. Қаюмовни яралади. Шундан сўнг ўртада отишма бошланиб кетди.

Нижоят уйдан кўчага қарата ўқ отиш тўхтади. Ута эҳтиёт-

корлик билан хонадон эшиги очилиб, ичкаридан эркак кишининг жасади топилди. У ўқотар қуролдан олинган жараҳат туфайли ўлган. Дастлабки таҳминларга қараганда, жиноятчи таслим бўлишдан ўлимни раво кўрган. Улимнинг ҳақиқий сабабини суд-тиббиёт экспертизаси аниқлайди.

Ражаббой АҚРОМОВ, милиция майори.

ДИҚҚАТ, ТАНЛОВ:

МИЛИЦИЯГА БАҒИШЛАНАДИ

Милиция ходимларининг умумий маданиятисиз ҳуқуқ-тартибот идоралари олдида қўйилган ниҳоятда катта, мураккаб ва масъулиятли вазифаларни ҳал этиб бўлмайди. Ўзининг тор ихтисослиги доирасида қолган ва умуминсоний бойликларни эгалламаган милиция ходимини ҳақиқий маданиятли деб аташ қийин. Қонунчилик учун маданиятли курашиш кераклиги ҳақидаги ленинча талаб ўз кучини ҳозиргача йўқотгани йўқ.

Ижодкор зиёлиларнинг маданий соҳадаги оталиқ фаолияти шахсий составни ахлоқий-эстетик тарбиялаш ишларини амалга оширишда муҳим ўрин тутди. Санъат усталари бадий ҳаваскорлик жамоалари тузишда катта ёрдам беришмоқда, учрашувлар, муаллифлик кечалари ўтказишмоқда. Рассомлар, драматурглар, бастакорлар ва ёзувчилар шўро милицияси ходимларининг олижаноблиги ва жасоратини куйловчи асарлар яратишмоқда.

ССЖИ ички ишлар, маданият вазирликлари, ССЖИ бастакорлар ва ёзувчилар уюшмалари анъанага содиқ қолган ҳолда шўро милицияси ҳақидаги бадий асарлар, қўшиқ ва маршлар яратиш бўйича Бутуниттифоқ танлови эълон қилдилар.

Танловга илгари ҳеч қаерда фойдаланилмаган ва эълон қилинмаган асарлар тақдим этилади. Унда бастакорлар ва ёзувчилар билан бир қаторда ҳаваскорлар ҳам иштирок этишлари мумкин.

Шеърый асарлар, қўшиқлар матни, клавирлар, магнитофон ёзувлари фақат тахаллус билан қуйидаги манзилгоҳга: 700029, Тошкент, Г. Лопатин кўчаси 1-уйга бир нусхада, шеър ва қўшиқ

матнлари икки нусхада машинада иккинчи оралиқда варақнинг бир томонига туширилган ҳолда жўнатилади.

Оркестр асарлари духовой оркестрнинг урта составига мўлжалланган партитурадагина қабул қилинади.

Танловга асарни 1991 йил 25 апрелдан кечиктирмасдан жўнатиш керак.

Бутуниттифоқ ташкилот кўмитаси энг яхши асарлар муаллифларини рағбатлантириш учун мукофотлар таъсис этди.

Учта биринчи ўрин учун: қўшиқ муаллифи — бастакорга — 750 сўм
қўшиқ муаллифи — шоирга — 500 сўм
марш муаллифига — 750 сўм

шеърый асар муаллифига — 1000 сўм

Учта иккинчи ўрин учун: қўшиқ муаллифи — бастакорга — 500 сўм
қўшиқ муаллифи — шоирга — 350 сўм
марш муаллифига — 500 сўм

шеърый асар муаллифига — 750 сўм

Олтита учинчи ўрин учун: қўшиқ муаллифи — бастакорга — 350 сўм
қўшиқ муаллифи — шоирга — 250 сўм
марш муаллифига — 350 сўм

шеърый асар муаллифига — 500 сўм

Унта рағбатлантирувчи мукофот:

қўшиқ муаллифи — бастакорга — 150 сўм
қўшиқ муаллифи — шоирга — 100 сўм
марш муаллифига — 150 сўм

шеърый асар муаллифига — 200 сўм

Элшод РАҲМАТОВ, ЎзССЖ ИИБ ходими, милиция майори.

Ташвишли хабарни Оҳангарон ИИБ катта участка инспектори милиция майори Х. Йўлдошевга «Ғаллақудуқ» давлат хўжалигидаги Қурувчилар кўчасида яшовчи Л. Трушкина эрталаб етказди. Кимдир 10 январь кўни кечаси соат ўнларда унинг деразасига қуролдан ўқ узиб, қочиб яширинган.

Шошилинч кўрилган тадбир ўз натижасини берди. Тунги ўқ узган киши яширинган уй ва унинг шахси аниқланди. У Л. Трушкинанинг собиқ куёви,

Ёшлар тарбияси муаммолари

Маълумотларга қараганда кўпга жиноятлар ёшлар томонидан содир этилмоқда. Жиноятчилик шаҳримизнинг қаерида кўпга содир бўляпти? Албатта, талабалар шаҳарчасида, нимага...

— Умуман талабалар шаҳарчасида жиноят содир этилиши кўп бўлмаса ҳам, — дейди Собир Раҳимов ноҳия ички ишлар бўлими бошлғининг ўринбосари, милиция майори Озод Хусанович Орифбоев, — мени ҳайрон қолдирадиган томони шундаки, ахир улар бизнинг ўринбосарларимиз, бўлажак зиёли, хулқ-атвори, дунёқараш, маданияти билан бошқаларга ўрнатилган бўлмоғи лозим-ку.

Ҳа, Озод Хусанович ҳақ. Ҳар икки ётоқхонанинг биридаги ошхона аҳводини кўриб қайси маданиятдан гапириш мумкин, ахир? Ахлоқ-одобдан-чи? Буни ҳожатхона эшикларини беэган хунук сўзлар шундоққина шарҳлаб турибди. Дарвоқе ҳожатхоналар ҳақида... Ётоқхоналарнинг бирида сантехник тармоқларини тузатиш учун ёпиб қўйишди. Талабалар эса ҳожатхона бундан фойдалана бошлади. Тагин қандай талабалар денг. Улар ТошМИ санитария-гигиена куллийтининг бўлажак тиббиёт ходимлари. Албатта, изоҳнинг ҳожати йўқ.

Маданият бобида мана яна мисол. Яқинда маданий оқартув техникумига таниш қизни кўриш учун политехника ва машинасозлик олийгоҳларида таълим олаётган икки талаба келди. Аниқланишича, улар «бемаврид» ташриф бурюшган, у ерда эса бошқа икки талаба ўтирган экан. Қисқагина «эркакча» гаплашиб қўйиш пичоқ уриш билан якунланди. Яхшиямки, ТошМИ яқин, теда тиббий ёрдам кўрсатилди.

— Талабалар шаҳарчасидаги жиноятни, — давом этади О. Орифбоев, — уч гуруҳга бўлиш мумкин. Биринчи ўринда шахсий мулкни ўғирлаш, ундан кейин безорилик ҳоллари ва номусга тегиш...

Ҳа, ўғирлашади. Баъзан ўғирлашади-ю, кейин ўзлари ҳам ундан жабр кўришади. Охирига келиб ётоқхоналарда яшаб, олий ўқув юртини тугатиб кетаётган тала-

бадан бирортаси йўқки, у-бу нарсасини ўғирлатмаган бўлса. Албатта, ҳамма жиноятлар ҳақида ички ишлар ходимларини хабардор қилишмайди. Фақат каттароқ ўғирлик содир этилсагина, хабар беришади, майда-чуйдаларига эътибор ҳам қилишмайди. Ётоқхона қорувулларининг ҳушёрлигини кучайтириш, талаба кенгашлари фаолиятини жонлантириш борасидаги ишлар ҳеч қандай натижа бермаяпти. Кўпгина ётоқхоналар ҳали ҳам кириб-чиқишни ҳеч ким сўрамайдиган карвонсаройни эслатади.

Бу кўпроқ нимага олиб келади? Албатта, номусга тегиш ҳолларига. Охири пайтда талабалар хонаси-

гани жанжалга сабаб бўлмоқда. Бултур апрель ойида талабаларни бошқа нарса жунбушга келтирди. Чет эллик талабаларнинг ётоқхоналари деразалари чил-парчин қилинди, кейинроқ ички ишлар бўлими кучайтирилган наряди бир неча кун талабалар шаҳарчаси осойишталигини кўриқлади. Шу нарса аниқ бўлдики, бизнинг ва чет эллик талабаларнинг дунё қарашини ва ҳуқуқини бошқабошқа.

— Кўпчилик чет эл талабалари маънавий қашшоқ, — дейди Собир Раҳимов НИИБ бошлғининг ўринбосари, — ҳуқуқий жиҳатдан бу эмас, балки уларнинг қўлидаги назоратдан четда қо-

ТАЛАБАДАН НИМАНИ КУТИШ МУМКИН?

нинг ўзида бешта номусга тажовуз қилиш ҳоллари содир этилди. Ички ишлар ходимлари томонидан 12 нафар «енгилтак қиз» теританосил диспансерига текшириш учун юборилди. Ватанмизнинг ҳар хил бурчакларидан келган бу қизлар ҳафта-ётоқхоналарда хонама-хона «меҳмон» бўлиб яшади. Шулардан бири Новокузнецкдан келган 15 ёшли қиз бир ҳафта ётоқхонада меҳмон бўлгач, номусига текканлиги ҳақида ноҳия ички ишлар бўлимига мурожаат қилди. Кейин аниқланишича, у ўша ерда теританосил касаллиги юқтирган. ТошПИ механика куллийти ётоқхонасида яшаётган ҳамма талабалар суяқ-оёқ «меҳмон»ни билишарди, албатта. Билишган ва сукут сақлашган.

Талабалар ўртасидаги муштлашиш, безорилик ҳолларига ҳам худди шундай кўз билан қарашмоқда. Бир пайтлар талабалар ўртасида ҳамқишлоқчилик жуда авж олган эди. Бу нарса ҳозир ҳам давом этмоқда. Кимнингдир ахлат тўқмагани ёки чойнакни бошқа жойга қўйгани, бошқасининг эса қўшини вилоят қизига ёмон кўз билан қара-

лаётган фойда хавфли. Ўзингиз ўйлаб кўринг. Уларнинг кўпчилиги ўз машинасига эга, яшаш шароити бизнинг талабалардан анча яхши. Бунча пулни улар қаердан олишмоқда? Бадавлат ота-оналариданми? Биринчидан, божхона хизматчилари маълум миқдордаги валютани ўтказишади, иккинчидан, ўша «бадавлат қариндошлар»нинг ўзи чет элда йўқ.

Пул қилишининг улар учун жуда кўп йўллари мавжуд. Хорижий видеомагнитофон, радиоаппаратура, компьютерларни чет элдан сув текинга сотиб олиб иттифоқимизда қимматига пуллашади ва узоқ вақт таралла-беод қилиб яшайверишади. 3 нафар ҳиндистонлик шунақа йўл билан топган 90 минг(!) сўмни долларга алмаштироқчи бўлишгани ҳақида ҳикоя қилишганди. «Ҳожатбарорлар» топиди. Кейинчалик маълум бўлишича, долларни тахламда 14—15 таси ҳақиқий, қолганлари эса қоғоз экан. Албатта, ички ишлар бўлимига ҳеч қанақа ариза тушмаган. Чунки бунақанги «алмаштириш» тўфайли қонун асосида жиноий жавобгарликка тортилиш мумкин.

Яқинда ИИБ ходимларига ТошДД ётоқхоналарининг бирида яшовчи талаба хонасидан бир неча жуфт калиши йўқолганлиги тўғрисида хабар берди. ИИБ ходимлари бу иш билан шуғулланишди, шу ўринда қонуний бир савол туғилади, талабага нима учун шунча калиш керак? Яна бир мисол. Ўзбекистондаги бир талабанинг «ишқи» минг донага яқин аскар-боб қўйлакка тушиб қолибди.

— Ҳа, ҳар бир ётоқхонага, ҳар битта талабага милиция ходимини қанақа қилиб бириктириб қўясиз, — дейди чуқур хўрсиниб суҳбатдошим милиция майори О. Орифбоев.

Бунга ҳожат борми ўзи? Тарбиядаги ҳамма нуқсонларни милиция ходимлари тузата оладими? Бу ерда айбдорларни излагандан наф йўқ.

7 ёшли боланинг онаси до-нишманддан ўғлига қандай тарбия беришни сўраганида, «Сиз етти йилга кечикиб-сиз?» — деб жавоб берган экан. Худди шунга ўхшаб биз ҳам кечикдик. Нима қилмоқ керак? Энди қандай бўлса, шундай қолдиравериш керакми? Ҳар ҳолда олий таълим вазирлиги бундай муаммолар ечилишига қаратилган ҳаракат дастурини ишлаб чиқишга жуда ҳам охиқайётгани йўқ. Бўладими-йўқми буниси ҳам бизга қоронғу. Шунинг учун ҳеч ким талабадан эртага нима кутиш мумкин деган саволга жавоб бера олмаса керак?

Александр НИКОНЕНКО.

МУҲАРРРИРИЯТ Д А Н: Албатта мақола муаллифининг фикри тушқунликни, талабалар шаҳарчаси ётоқхоналарида фақат қонунбузарлар яшайди деган таассуротни туғдириши мумкин. Бу албатта нотўғри. Улар орасида юксак маданиятли, яхшилари жуда кўп. Ҳуқуқ-тартибот мустаҳкамланишидан манфаатдор милиция ходимлари, ўқув даргоҳлари мутасаддилари уларга суяниб иш юритишлари керак. Ҳуқуқбузарликнинг олдини олиш борасида талабалар ўртасида иш олиб бориши мумкин бўлган талабалар кенгаши фаолиятини кучайтириш зарур. Шунда кўпга қонунбузарликларга йўл қўймаслик мумкин бўлади.

БЕКОРЧИЛИК — ТАҚДИР ЭГОВИ

Бекорчилик одамни нима-ларга бошламайди. Ҳеч қаерда ишламагани учун фикри хиралашиб, охир-оқибат ўзгаларнинг тер тўкиб топган мол-дунёсига ҳасади кўзғалади. Устига-устак илгари қамалган бўлса, ҳар қадамда жиноят қилишга ўзида мойиллик сезаверади.

Пойтахтимизнинг ҳамма ноҳиясида милиция капитани Х. Нишонов милицияга кўмаклашувчи ишчи отряди аъзолари билан ҳамкорликда икки шубҳали шахсни ушлади. Аниқланишича, улар Лисунов кўчасидаги хонадонларнинг бирида ўғирлик қилишган. Бирини илгари судланган, ҳеч қаерда ишламайдиган, Қорақамиш даҳасида яшайдиган 30 ёшли Виталий Савенков, иккинчисини унинг тузоғига илганган, Юнусобод даҳасида яшовчи 29 ёшли Валерий Чикашев экан.

Халқ суди ҳукми билан В. Чикашев бир ярим йилга озодликдан маҳрум қилинди, В. Савенков иши юзасидан тергов давом этмоқда.

На яшаш, на иш жойининг тайини йўқ Сергей Рябов Октябрь ноҳиясида жойлашган хонадонларнинг бирига кириб «Вега» магнитофони, «Кварц» радиоприёмниги ва 3 сўм пул ўғирлаган. Бу жиноят устак инспектори, милиция капитани Т. Курбановнинг зудлик билан кўрган чораси туфайли ўз якунини топди. Радиомоллари ишқибози С. Рябов УзССЖ жиноят мажмуасининг 125-моддасига асосан 5 йилга озодликдан маҳрум этилди.

Ҳамза ноҳия ИИБ участка инспектори милиция капитани Т. Шамшиметов халқ дўжиначилари билан Маҳзуна кўчасида кечки пайт «ГАЗ-24» белгили 9307 ТНА рақамли машинани тўхтатди. Рулни ҳеч қаерда ишламайдиган яшаш жойи бетаин, лўли миллатига мансуб Николай Килмамедов бошқариб бораётганди. Текшириш давомида унинг дастурмолачаси ичидан 15,5 гр. миқдорда афюн, морфий, кодеин сингари наркотик моддалар топилди. Н. Килмамедовга нисбатан жиноий иш қўзғатилиб, УзССЖ жиноят мажмуасининг 216-6 моддаси 1-қисми билан бир йилга қамоқ жазосига ҳукм қилинди.

Б. ТУРАБЕКОВ, Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси ходими, милиция майори.

ЗАРГАР ХАТОСИНИ ТУЗАТАР...

Балогатга етмаганлар билан, айниқса, тарбияси оғир бўлган болалар устида ишлаш игна билан қудуқ қазишдек гап. Бундайлар эса борган сари камайиш ўрнига кўпайиб кетмоқда. Айниқса, Сирғали ноҳиясида бу борада ўтган йил жуда ташвишли бўлди.

— Аҳвол қанчалик мураккаблигини кўриб турибсизлар, кундан-кунга ёшлар ўртасида жиноят содир қилиш кўпайиб кетмоқда, — деди биз билан суҳбатда Сирғали ноҳия ИИБ балогатга етмаганлар инспекцияси бошлғини, милиция капитани Бегали Абдуганиев. — Ноҳия бўйича инспекция ҳисобида турган ўсмирлар ичидан ўқишдан бўйин тоблаб, кўча-кўйда сандирақлаб юрганларни инспекторлар билан ҳисоблаб чиқдик. Рўйхатга ўнга яқин шундай болалар киритилди. Буларнинг ичидан аввал жиноятга қўл урганлари ҳам, ўз уйдан доимий равишда қочиб юрадиганла-

ри ҳам бор. Деярли ҳаммаси ичкиликка ва бензин ҳидлаш (токсикомания)га берилган. Болаларнинг ота-оналари нотўғри муносабатда бўлиб, уларнинг жиловини бўш қўйиб юборганлар. Ўн кун ичидан болаларни тиббиёт кўригидан ўтказиб, ёпиқ ҳолдаги махсус билим юртига юбориш учун ҳужжатларини тайёрлашга қарор қилдик.

Ҳа, бу болаларни жиноят қилишдан сақлаб қолиш учун танланган энг сўнгги йўл эди. Вақти келиб уларнинг ўзи ҳам буни тушунишса ажаб эмас.

Хуллас, тарбияси оғир болаларни махсус ёпиқ мактаб ва билим юртига жўнатиш ҳақида ички ишлар бўлими чиқарган тақдимнома-ни ноҳия ижроия кўмитаси ҳузуридаги балогатга етмаганлар иши бўйича комиссия ҳам маъқуллади. Болалар Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармасининг балогатга етмаганларни қабул қилиш

ва тақсимлаш муассасасига топширилди.

Б. Абдуганиевдан бу ҳолга ўсмирларнинг ота-онаси қандай муносабатда бўлганлиги ҳақида сўрадик.

— Фақатгина бир боланинг ота-онаси ижроқўм комиссияси қарорига рози бўлишди, қолганлари эса ҳозиргача юқори ташкилотларга бизнинг устимиздан шикоят ёзиб юришибди. Ҳаттоки, улардан бири адвокат ёллади. Афсуски, бу беҳуда уриниш. Олдинроқ мана шу қатъиятни фарзанд тарбиясида кўрсатиш керак эди.

Одамзодни шакллантириб вояга етказиш заргарнинг санъатига ўхшайди. У қимматбаҳо буюмга авайлаб ишлаб беради, гуллар чизиб бешайди, ёқут кўзлар ўрна-тади. Юрак оғриғи-ю, кўз нуридан оламга келган узук офтоб шуъласида товланади, кўзлари эса кўндаги юлдузлардек жилва қилади. Бордию заргар ношуд бўлсами? Ҳа, бола тарбиясида ота-она ҳам мисоли бир заргар. Уқувсиз заргар хатосини кейинги буюмда тузатиши мумкин. Болада-чи?!

Исмонд МИНАВВАРОВ.

ЯХШИ ДАМ — ХИЗМАТГА ҲАМДАМ

Тошкент шаҳар ижроқўми ички ишлар бошқармасининг ўқув маркази жумҳурият ички ишлар идоралари учун милиционер кадрларини тайёрлаб берадиган даргоҳлардан бири ҳисобланади. Бу ерда эл осойишталиги посбонлари касбларининг сир-асрорларини ўқиб-ўрганадилар. Чет вилоятлардан келган тингловчилар

учун бўш вақтларини мароқли ўтказишга барча шароитлар яратилган.

СУРАТДА: ўқув маркази кутубхоначиси Фанна Бреусова тингловчилардан Жалол Ғоломов ва Нақибжон Ортинқовага бадиий адабиёт танилашда кўмаклашмоқда.

Александр КОШКИН сураатга олган.

ОҒРИҚЛИ СЕВИНЧ

Ҳаётнинг оғир зарбаларидан қадди хиёл букилган, лекин руҳан тетик аёл эрининг Қизил Байроқ нишонини қайтариб олаётганда, шашқатор оқаётган кўз ёшларини сира ҳам тийлмади.

Давлат хавфсизлик қўмитаси архивида ярим асрдан зиёдроқ сақланган ҳужжатлар орасида араб алифбосида битилган таржимаи ҳол ҳам бор.

— Мен 1903 йили Хива шаҳрида туғилдим, — деб бошлаган эди Машариф Қориев.

Еш Машариф хоннинг жаҳолатга ботган тузуми, чор Россиясининг мустамлакачилик сиёсати халқ бошида тегирмон тоши юргизаётганини эрта англаб етди. Ҳурфикрлик уни «Еш хиваликлар» ҳаракатига чорлади. Хон амалдорлари қўлига тушганда маслағида собитлигини исботлаб, шафқатсизларча калтакланишга дош берди.

Қадимий Хоразм тупроғида инқилоб ғалаба қозонгач, у Ёқуб Девонов, Ҳаким Ёқубов, Нийозат Бобононов сингари қизил гвардиячилар сафида Жунаидхон тўдаларини тугатишда, асрлар да-

вомида халқ орзу қилган нурафшон келажакни ҳимоя қилишда фаол иштирок этди.

Юзидан ҳаммиша табассум аринмайдиган Машариф Қориевнинг инқилобдан кейинги ҳаётининг жўшқин даври ички ишлар идораларида хизмат қилишга тўғри келди. У Хива шаҳар инқилобий қўмитаси раиси, давлат сиёсий бошқармаси шўъбаси бошлиғи, ўрта бўғин милиция ходимлари тайёрлаш мактаби раҳбари лавозимларида ишлади. Қаерда бўлмасин бурчга садоқати, халқ ишига фидойилиги билан ажралиб турган Машариф Қориев Хоразм округи ижроия қўмитаси раиси ўринбосари вазифасида ишлаб турган пайтда 1937 йили қамоққа олинди.

— Москвага ўқишга кетиш учун отланиб юрган эди, — деб эслади ўша машғум кунларни унинг рафиқаси Бўстон опа Қориева, — ҳамма эзгу ниятлар бир куннинг ичида чилпарчин бўлди.

Истакларни бир четга қўйиб турайлик. Халқ душмани, миллатчи тамгалари босилган М. Қориевдан ва унинг рафиқасидан ёр-биро-

дарлари ҳам ўз ўгиришди. Бугун уларни айблаш қийин. Чунки халқ душманига кўмаклашди, деган арзимаган баҳона билан ном-нишонсиз йўқолиб кетиш ҳеч гап эмасди.

Тошкент шаҳрининг Юнусобод даҳасида истиқомат қилаётган Опа бугун бир нарсага шукроналар ўқийди. Кўзи очқлиғида бевақт жувонмарг бўлган ёстиқдошининг пок номи тикланганига гувоҳ бўлди. У бунга қайсарлик билан ишонарди. Шу ишонч садоқатига садоқат,

иродасига ирода қўшди.

Тинтувда ярим аср бурун олиб қўйилган ҳужжатлар, суратлар, давлат мукофотлари ва ҳатто уй жиҳозлари қайтариб берилаётганда, оянинг кўзларидан сизиб чиққан ёшларда чексиз армон билан оғриқли севинч мўжассам эди.

Мирзаназар КАРИМОВ, жумҳурият ички ишлар вазирлиги ҳузурдаги ўзбек шўро милициясининг тарихи музейи бошлиғи, милиция подполковниги.

Номатлум муаллиф туширган ва вақт таъсирида саргайиб кетган ушбу суратнинг иккинчи қаторида чапдан иккинчиси Машариф Қориев. Ҳурматли газетхонлар, эҳтимол, ушбу суратдаги бирон-бир кишини таниган бўлсангиз, у ҳақда биланларингизни бизга ёзиб юборингизни илтимос қиламиз.

ТАНҚИДИЙ ХАБАР

ЭЪТИБОРСИЗЛИК

ТОКАЙГАЧА?

Ўзбекининг яхши одати бор: ҳар кун тонг саҳарда хонадон бекаси ҳовлини, ҳатто кўчани ҳам чиннидай тозалаб супуради. Ахир, озодаликка, саришталикка нима етсин.

Афсуски, кейинги пайтларда, назаримда, кўпгина қадриятлар қатори ана шу одатимиз ҳам унут бўляпти.

Мен ҳар кун Тошкент халқа йўли бўйлаб 25—30 чақирим юриб ишга келаман. Кўпинча икки-уч жойда транспорт тағида қолиб кетган ит-мушукларнинг жасадларига кўзим тушади. Бундай ҳолларда ҳар қандай одамнинг ҳам табиати тирриқ бўлса керак.

Надоматлар бўлсинки, ўша ҳайвон жасадини биров олиб ташламайди. Кимнинг вазифасига киради, билмайман. Инсоф ёки савоб—булар энди «мавҳум» тушунчалар бўлиб қолди шекилли.

Қисқаси ўша жасад ҳафта-лаб ётади... Шу йўлдан, айтилик, бир кунда юз киши ўтса, ҳафта давомида минглаб кишиларнинг кўзи ўша нарсага тушади, дили хира тортади.

Ёки ҳаёлан йўл устида туриб, бир-бирини қувлаб ўтаётган транспорт воситаларига разм солайлик. Қопқора тутун бурқситиб бораётган машиналар оз дейсизми? Кейинги пайтларда қанчадан-қанча завод-фабрикалар захарли тутун чиқариб, атмосферани булгаётгани ҳақида матбуотда қайта-қайта ёзишяпти. Бунинг киши организмизга зарари ҳақида тиббиётимиз вакиллари ўз фикрларини аллақачон айтишган. Шундай экан, ДАН ходимлари фақат тезликни оширган ҳайдовчиларни тартибга чақириш билан шугулланмасдан, масаланинг бу томонига ҳам эътибор берсалар яхши бўларди.

Акмал КОМИЛОВ.

АФСУС — НАДОМАТЛАР

Мен бу шахслар билан кеча ёки илгариги кун гап-лашганим йўқ. Узоқ йиллар давомида, уларнинг айрим-ларча дуч келиб қолинганда мулоқот қилган эдим. Уларнинг ҳасратларини оқша туширишимдан мақсад шуки, зеро бу йўлга қадам босган ёшлар қилаётган номаъқулчиликларидан юз ўгирсалар.

РУДАПО СУЗИ:

— Мен ҳам сизлар каби ёш эдим, гўзал эдим. Лекин... уни менсимадим, қадрига етмадим. Қуриб кетсин ўша вақтинчалик айшунинг, кўнгилхушлик. Умр ўтди. Қаридим. Ҳеч кимим йўқ. Эр қилмадим, бола боқмадим. Кўз ёшларим йиғлавериб қуриб қолган. Бағрим сўник. Юзим шувут. Қариндошлар юз ўгирган, болам. Ҳолимни сўраманг, кўнглимни бузмамг...

ДАРБАДАР СУЗИ:

— Гапга тутиб нима қиласиз? Аҳволимни кўриб турибсизку. Кун ўтмай қолган. Яхшиямки ошхоналар бор. Бир илож қилиб яшаб юрибмиз — қолган-қотганини еб. Ишларни жиним суймайди. Ўғирласам қамашади. Олтмишдан ошдим. Элиги қамоқда ўтди. Оқиб тушгун бу кўзлар энди очилди-я, ука. Мен тенгиларнинг ўнлаб набиралари бор. Ҳурмат-иззатда яшапти. Нега мен улардай яшай олмадим, нега? Сабаби-дарбадар, дайдиман. Бродяга!!!

ИЧКИЛКВОЗ СУЗИ:

— Ичим тамом бўлди. Қирққа кирмасдан қаридим.

Соч оқарди, тишлар тўкилди, бел букилди. Қўллар, оёқлар қалтирайдиган бўлиб қолган. Ҳамма, ҳатто фарзандларим ҳам ижирғанадиган бўлиб қолган. Хотин уйга киритмай қўйган. Ишдан қувишган. Бир вақтлар умрбод дўст бўлиб қолишга қасам ичган ўртоқлар ҳам юз ўгиршган. Ҳол-аҳвол сўрашмайди...

Ука, шу юз грамм қуйиб беролмайсизми? Бош оғриб турибди-да.

БЕВА ДИЙДИЕСИ:

— Икки бола билан ёш қолдим. Эрим аварияда ўлиб қолди. У жуда яхши одам эди. Умри қисқа экан. У кишим яхши топар эдилар. Мени ишлатмаган. Ўрганиб қолибман. Кун ўтган сари йўқликка чидай олмадим. Болаларни қайнонамга ташлаб, ота-онамни ҳай-ҳайлашига қарамасдан кетиб қолдим.

Нега кетдим-а? Кетмасам бўлар эди. Ишга кирганимда балки ҳижрон унутилармиди? Бунга ўйлаб ҳам кўрмабман. Ўйнаб-қулишни, киприк қоқиб, қош учириб, пул топишни афзал кўрдим. Қўлма-қўл бўлиб кетдим. Шармандалик. Бу кунимдан кўра мени ер ютса бўлмайдим?

ҚИМОРВОЗ АФСУСИ:

— Е, гардамни бошлаганимда, сизлар ҳали туғилмаган эдиларинг, ука. Итлар еса бўлмайдим ўша тўрт ошиқни. Нима обрў топдим, хор бўлдим, зор бўлдим, завол кўрдим. Ҳаммасидан аж-

ралдим: уйдан ҳам, хотиндан ҳам, мол-қўйларимдан ҳам.

Эҳ-ҳе-е-е. Мен топган дунёга қаср қурса бўлар эди. Ютқиздим. Йўқ энди у бойликлар.

Биласизми? Бир кун укам ошиқ ташлаб турганимда тепамдан ўқ қўйиб, юрагимни ёриб юборди. «Энди шуни ўйнасанг, отиб ташлайман» деди. Начора. Сут билан кирган жон билан чиқар экан. Аввалига ўйнамай юрдим. Кейин яна хуфёна бошлаб юбордим. Укам билди. Индамади. Одам бўлмайсанг, ака, деди холос... Мана, кўриб турганингиздай, ит ёлмаган жойда ётиб, ит емаганини еб юрибмиз. Сиздан илтимос. Охири марта бир бор кечириб қўйинглар.

ЧАЙҚОВЧИ СУЗИ:

— Кўринишдан яхши йигитга ўхшайсиз ука. Менга бир ҳовуч тупроқ олиб келиб беринг, бозордаги нархини айтиб бераман.

— Ҳа, «Касбимиз» ўзи шунақа. Иш дегани тиқилиб ётибди. Бозорга нима олиб чиқсангиз пул. Оёқ тирасангиз бўлгани. Айтганингизга сотасиз. Гап билан энчасини чиқариб юборамиз. Ҳам пулини оламиз. Ҳам раҳматини эшитамиз. Шу десангиз, бозор иқтисодиётига ўтилмас бўларди. Нега десангиз, бизнинг кунимиз тугаётганга ўхшайди.

Тўхтасин **МИРЗАРАҲМАТОВ,** ички хизмат капитани.

ЖИНОЯТЧИ ҚИДИРИЛМОҚДА

Аксарият оғир жиноятлар гувоҳларсиз юз беради. Сермашаққат қидирув тўғри изга олиб чиққанда, баъзан жиноятчи яширинишга улғуради. Кўплаб фуқаролар милиция идоралари олдидаги тахтада сурати осиб қўйилган кимсаларни аниқлашда яқиндан ёрдам беришади. Биз ушбу сондан бошлаб қидирилаётган хавфли жиноятчилар суратини бериб борарканмиз, осойишталик барқарор бўлишидан манфаатдор юртдошлар ёрдамидан умидвормиз.

Кўринишидан баъманни йигитни эслатадиган бу шахс жумҳурият ички ишлар идо-

ИШЛАМАГАН ТИШЛЯПТИ

Халқимизда ишламаган тишламайди, деган нақл бор. Лекин Тошкент қўналғасига ташриф буюрган одам бу нақл маънавий эскириб қолибди, деган фикрга бориши мумкин. Чунки бу ерда лўли миллатига мансуб кишиларни кўплаб учратамиз. Улар конфетли сақич ва бошқа шунга ўхшаш нарсалар билан савдо қилишади. Қўлларида эса савдо қилиш ҳуқуқини берадиган бирорта ҳужжат йўқ. Бу мўмай даромад топишининг энг мақбул усули. Қолаверса ўтган кетганлардан тиланчилик қилиб пул оладиган шахслар ҳам пайдо бўлиб қолди.

Ҳўш, улар кимлар ва милиция нега уларга чора кўрмайди? Бу саволга Сирғали ноҳияси ички ишлар бўлими патрул-пост хизмати ходими, милиция кичик сержанти Беғали Усмонов шундай жавоб қилди:

— Улар шахси ва миллатидан қатъий назар текин даромад ортиришга муккасидан кетган кимсалар. Нега уларга милиция чора кўрмайпти, деган саволингиз эса унчалик тўғри эмас.

Беғали Усмонов шериги милиция кичик сержанти Аваз Жўраев билан ҳамкорликда бир аёлни бошлаб келди. Уйда конфетли сақич тайёрлаб келиб ҳеч қанақа рухсатнома-сиз сотаётган экан.

— Исми Оля Чувайлова, — деб ўзини таништирди у. — Қўйликда тураман. Болаларим кўп, шунинг учун шу иш билан шугулланаяпман.

Агар шу ерда чуқурроқ мулоҳаза юртадиган бўлсак, О. Чувайлованинг ҳаракати хавфли. Чунки у ўзи сотаётган конфетли сақични қай шароитда тайёрлайди, санитария талабларига жавоб берадими-йўқми, номаълум. Унга берилган жазо (10 сўм жарима) гўёки айб иш қилган бола юзига тарсаки тортиш ўрнига эркалаганнамо шапталаш билан баробар.

— Бу бир тарафи, — деб сўзида давом этди Беғали Усмонов. — Қолаверса бу ерда бир сменада икки кишимиз холос. Бирорта қондабузарни ушлаб ИИБга олиб бориш имкониятимиз йўқ. У ёқдан машина етиб келгунча анча-мунча вақт ўтади. Бу ерда эса кишини уч соатдан ортиқ ушлаб туриш қонун бўйича таъқиқланади.

— Демак, бундай кишилар йўлига ғов қўйишнинг иложи йўқ эканда? — сўраймиз суҳбатдошимиздан.

— Нега энди, иложи бор, — милиция кичик сержанти ишонч билан жавоб қайтарди. — Бунинг учун О. Чувайловага ўхшаганларга ўн сўм эмас, кўпроқ миқдорда жарима солиш керак. Қолаверса савдо қондасини бузаётганларни ўша жойининг ўзида солиқ солиб жазолаш имконияти бизда бўлса, махсус талонлар билан таъминлансак ҳаракатларимиз янада самаралироқ бўларди.

Ғ. ДУСМЕТОВ.

И. РАҲИМОВ.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Лопатин кўчаси, 1.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ ордени босмаханаси. 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Рўзнома офсет усулида, А-3 қолипда босилган.

Зав. 4748.

Телефонлар: Мухаррир — 32-38-86, муҳаррир ўринбосарлари — 39-77-23, маълумотлар учун — 39-70-40.

Мухаррир **З. ОТАЕВ.**

«ПОСТДА» — («НА ПОСТУ») Орган коллегии МВД УзССР

Индекс: 84615